

Technická univerzita v Liberci

Hospodářská fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

1997

Pavel KŘÍŽEK

Technická univerzita v Liberci

Hospodářská fakulta

Obor : Podniková ekonomika

Trh práce na okresu Mladá Boleslav

BP - PE – KEK - 97020

PAVEL KŘÍŽEK

Vedoucí práce : Prof. PhDr. Ing. Jiří Špinar CSc.; katedra obecné ekonomie

Konzultant : Hana Kurková; ÚP Mladá Boleslav

Počet stran - 42

Počet příloh - 1

Datum odevzdání : 30.5. 1997

Hospodářská fakulta

Školní rok 1996/97

pro

Pavla K ř í ž k a

obor č. 6268 - 7 Podniková ekonomika

Vedoucí katedry Vám ve smyslu zákona č. 172/1990 Sb o vysokých školách a nava-
zujících předpisů určuje tuto bakalářskou práci:

Název tématu:

Porovnání problematiky zaměstnanosti mezi
okresy Mladá Boleslav a Nymburk.

Zásady pro vypracování:

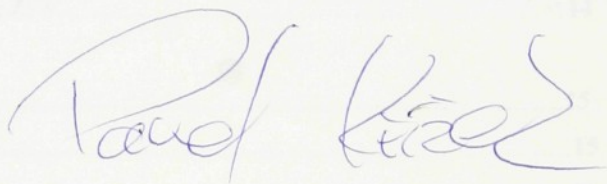
1. Prokázat teoretickou znalost problému.
2. Uspořádat nashromážděný materiál a fakta.
3. Uvést vlastní závěry a doporučení.

Obsah

1. Úvod	5
2. Úvod	6
3. Úvod	7
4. Úvod	8
5. Úvod	9
6. Úvod	10
7. Úvod	11
8. Úvod	12
9. Úvod	13
10. Úvod	14
11. Úvod	15
12. Úvod	16
13. Úvod	17
14. Úvod	18
15. Úvod	19
16. Úvod	20
17. Úvod	21
18. Úvod	22
19. Úvod	23
20. Úvod	24
21. Úvod	25
22. Úvod	26
23. Úvod	27
24. Úvod	28
25. Úvod	29
26. Úvod	30
27. Úvod	31
28. Úvod	32
29. Úvod	33
30. Úvod	34
31. Úvod	35
32. Úvod	36
33. Úvod	37
34. Úvod	38
35. Úvod	39
36. Úvod	40
37. Úvod	41
38. Úvod	42
39. Úvod	43
40. Úvod	44
41. Úvod	45
42. Úvod	46
43. Úvod	47
44. Úvod	48
45. Úvod	49
46. Úvod	50
47. Úvod	51
48. Úvod	52
49. Úvod	53
50. Úvod	54
51. Úvod	55
52. Úvod	56
53. Úvod	57
54. Úvod	58
55. Úvod	59
56. Úvod	60
57. Úvod	61
58. Úvod	62
59. Úvod	63
60. Úvod	64
61. Úvod	65
62. Úvod	66
63. Úvod	67
64. Úvod	68
65. Úvod	69
66. Úvod	70
67. Úvod	71
68. Úvod	72
69. Úvod	73
70. Úvod	74
71. Úvod	75
72. Úvod	76
73. Úvod	77
74. Úvod	78
75. Úvod	79
76. Úvod	80
77. Úvod	81
78. Úvod	82
79. Úvod	83
80. Úvod	84
81. Úvod	85
82. Úvod	86
83. Úvod	87
84. Úvod	88
85. Úvod	89
86. Úvod	90
87. Úvod	91
88. Úvod	92
89. Úvod	93
90. Úvod	94
91. Úvod	95
92. Úvod	96
93. Úvod	97
94. Úvod	98
95. Úvod	99
96. Úvod	100
97. Úvod	101
98. Úvod	102
99. Úvod	103
100. Úvod	104

Místopřísežně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury pod vedením vedoucího práce a konzultanta.

V Liberci dne 28.5. 1997

Obsah

Úvod.....	5
1. Tři typy nezaměstnanosti.....	6
2. Trh práce.....	6
2.1. Poptávka po práci.....	7
2.2. Nabídka práce.....	7
2.3. Přirozená míra nezaměstnanosti.....	8
2.4. Problémové skupiny obyvatelstva.....	9
3. Politika zaměstnanosti.....	11
3.1. Hmotné zabezpečení.....	12
4. Aktivní politika zaměstnanosti.....	13
4.1. Vytváření společensky účelných pracovních míst.....	13
4.2. Rekvalifikace.....	13
4.3. Veřejně prospěšné práce.....	13
4.4. Zřizování pracovních míst pro uchazeče se ZPS.....	14
5. Celková situace okresu Mladá Boleslav.....	15
5.1. Demografický charakter okresu.....	15
5.2. Ekonomická struktura okresu.....	16
6. Stav a vývoj pracovních míst.....	18
6.1. Nezaměstnanost.....	22
6.2. Míra nezaměstnanosti.....	25
6.3. Cizinci na trhu práce na okrese Mladá Boleslav.....	32
7. Aktivní politika ÚP.....	33
7.1. Vytváření společenských účelných pracovních míst.....	34
7.2. Veřejně prospěšné práce.....	34
7.3. Místa pro absolventy škol a mladistvé.....	34
7.4. Podpora a vytváření pracovních míst pro občany se ZPS.....	35
7.5. Rekvalifikace.....	36
8. Uplatnění absolventů na trhu práce.....	39
9. Návrhy na možné řešení problému nezaměstnanosti na mladoboleslavsku.....	40
10. Závěr.....	42

1.Úvod

Nezaměstnanost patří mezi důležité ukazatele hospodářské situace dané země či regionu, reaguje na hospodářský růst, popřípadě recesi, zprostředkovává informace o intenzitě prosazování strukturálních změn, podněcuje rychlejší přeměnu kvalifikační struktury pracovní síly, nutí k její větší profesní i územní mobilitě, což se zatím v České republice neděje. Je příčinou růstu sociálního napětí a chudoby, což se negativně projevuje vzrůstem popularity různých extrémních sil.

V době, kdy řada zemí v Evropě musí řešit nebezpečný nárůst nezaměstnanosti, je její míra v České republice na velice nízké úrovni. To je z části zapříčiněno nedostatečnou restrukturalizací našich podniků, kdy v řadě z nich lze v současné době spíše mluvit o přezaměstnanosti.

Pro zpracování své bakalářské práce jsem si vybral okres Mladá Boleslav, který patří mezi oblasti s nejnižší mírou nezaměstnanosti v České republice. To je z velké části zapříčiněno vstupem koncernu VW do firmy Škoda a.s. V první části jsem se zaměřil na osvětlení teoretických aspektů problémů nezaměstnanosti a jejich řešení. V druhé části podávám informace o stavu a vývoji nezaměstnanosti na okrese Mladá Boleslav. V třetí části jsem se pokusil nastínit možná řešení tohoto problému.

1. Tři typy nezaměstnanosti

Nezaměstnanost můžeme definovat jako takový stav ekonomiky, v němž osoby produktivního věku schopní práce, kterou aktivně vyhledávají, nemohou získat práci.

Cyklická nezaměstnanost - vzniká, je-li celková poptávka po pracovní síle nízká v důsledku recese, kdy skutečný GNP klesá pod potencionální GNP.

Strukturální nezaměstnanost – vzniká v důsledku nesouladu mezi nabídkou a poptávkou po pracovní síle v jednotlivých povoláních či oblastech, které ztrácejí na svém významu, například z důvodu útlumu těžby uhlí. Tato forma nezaměstnanosti může mít dlouhodobější povahu. Jednou z možností, jak pomoci postiženým zaměstnancům, je jejich rekvalifikace, která je ovšem u starších zaměstnanců obtížná a nákladná.

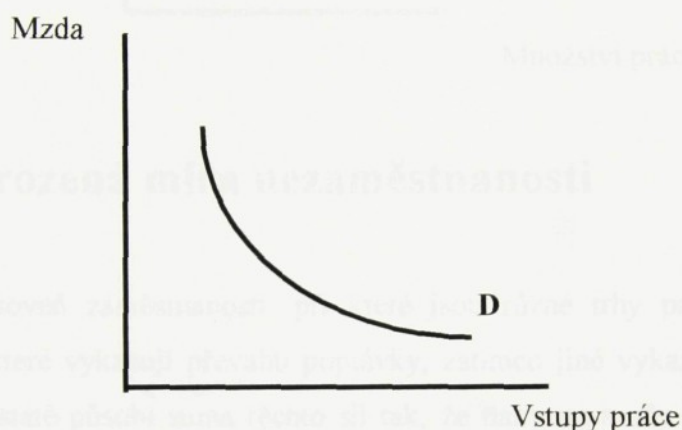
Frikční nezaměstnanost – vzniká v důsledku neustálého pohybu lidí mezi oblastmi a pracovními místy nebo v průběhu jednotlivých stádií životního cyklu. Lze označit tuto nezaměstnanost za „dobrovolnou“, neboť vzniká i ve stavu plné zaměstnanosti z důvodu fluktuace pracovních sil. Tento typ nezaměstnanosti má většinou krátkodobý charakter.

2. Trh práce

Nejedná se o typ dokonalé konkurence, neboť mzdové sazby nejsou dostatečně pružné, aby se dokázaly přizpůsobit změnám nabídky a poptávky po pracovní síle. Na jejich výši působí celá řada vlivů, z nichž největší zaujímají odbory.

2.1. Poptávka po práci

Je určena mezním produktem práce. Země nebo oblast bude vykazovat vyšší mezní produkt práce a vyšší mzdy, když bude mít vyšší kvalitu pracovních vstupů, vyšší kvalitu a větší množství kooperujících vstupů a přístup k modernějším poznatkům a výrobním technikám.

2.2. Nabídka práce

Je ovlivňována několika faktory :

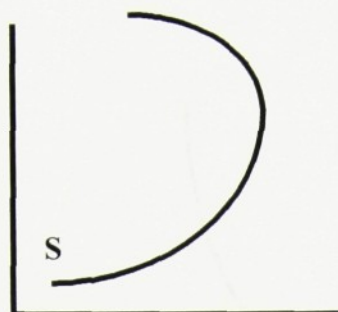
- počtem obyvatelstva
- procento zaměstnaného výdělečně činného obyvatelstva
- průměrný počet odpracovaných hodin
- kvalita pracovního úsilí

Při růstu mezd dochází ke dvěma protichůdným účinkům na nabízené množství práce. Substituční efekt láká každého zaměstnance pracovat déle v důsledku vyšší mzdy za každou odpracovanou hodinu. Důchodový efekt působí opačně. Vyšší mzdy mají za následek, že si zaměstnanci nyní mohou dovolit více volného času spolu s větším množstvím komodit a jiných k životu příjemných věcí. Při určité úrovni mezd se nabídková křivka může zakřivit nahoru nazpět.

Nabídka obzvláště talentovaných lidí je zcela neelastická, jejich mzdy lze považovat za

ekonomické renty.

Mzdová sazba

Množství práce

2.3. Přirozená míra nezaměstnanosti

Je to úroveň zaměstnanosti, při které jsou různé trhy práce dané ekonomiky v rovnováze. Některé vykazují převahu poptávky, zatímco jiné vykazují přebytek pracovních sil. Ve své podstatě působí suma těchto sil tak, že tlaky na mzdy a ceny jsou v globálním pohledu v rovnováze.

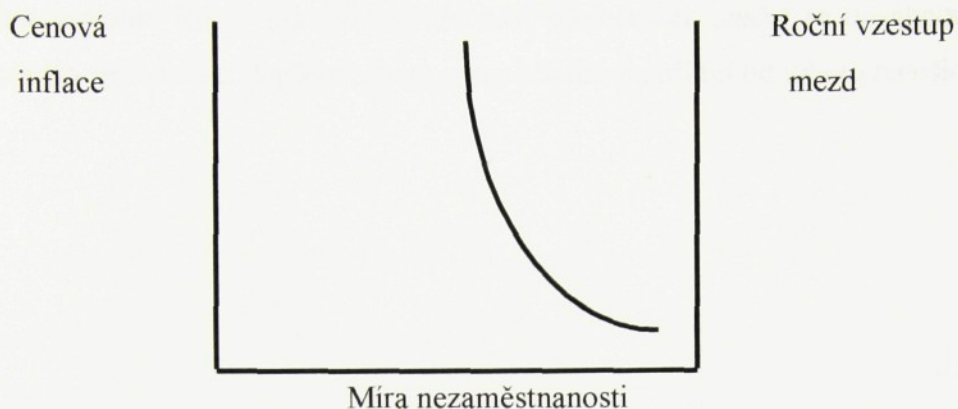
Přirozená míra nezaměstnanosti není nutně optimální mírou nezaměstnanosti, ale je to nejnižší udržitelná míra, které země může dosáhnout, aniž by riskovala vzestup inflační spirály.

$$\text{Míra nezaměstnanosti} = \frac{\text{Uchazeči o zaměstnání evidovaní UP}}{\text{Zaměstnaní z VŠPS + uchazeči o zam. na UP}} \cdot 100$$

Phillipsova křivka

Popisuje vztah mezi nezaměstnaností a inflací. Podle této křivky může být dosahováno nižší úrovně inflace za cenu vyšší úrovně nezaměstnanosti a naopak. Ale substituční vztah mezi inflací a nezaměstnaností zůstává stabilní jenom po tu dobu, dokud nedojde ke změně setrvačné nebo očekávané míry inflace. Pokud se však mění míra setrvačné inflace, pak se

krátkodobá Phillipsova křivka posune. Dlouhodobá Phillipsova křivka je vertikální.

2.4. Problémové skupiny obyvatelstva

Absolventi škol : jedná se o uchazeče, kteří hledají své první zaměstnání na trhu práce. Jejich šance na získání vhodného zaměstnání jsou závislé na úrovni dosažené kvalifikace a úrovni jejich schopností. Obecně platí, že uchazeči s vyšším stupněm dosaženého vzdělání mají větší šance na získání odpovídajícího zaměstnání.

Matky samoživitelky a těhotné ženy : nabídka míst pro tuto skupinu je značně omezena z důvodu častých absencí, které jsou zapříčiněny starostí a výchovou malého dítěte. Pro tyto ženy je jednou z možností získání domácí práce.

Zdravotně postižení : jedná se o občany se změněnou pracovní schopností (ZPS) jejichž uplatnění na trhu práce je rovněž velice problematické i když existují určité legislativní opatření, která určitým způsobem zvýhodňují organizace či podniky, které zaměstnávají tyto občany.

Rómové : nezaměstnanost tohoto etnika začíná být závažným problémem této společnosti, který se v případě nezájmu může nadále prohlubovat. Problém tohoto etnika vyplívá z odlišné mentality a životní úrovně. K částečnému vyřešení této situace je potřeba získat samotné Rómy při asociaci do naší společnosti, snažit se dosáhnout stavu, kdy by iniciativa vedoucí ke zlepšení tohoto stavu přicházela přímo od tohoto menšiny.

3. Politika zaměstnanosti

Státní politika zaměstnanosti směřuje k dosažení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou po pracovní síle. K dosažení tohoto cíle významně přispívají úřady práce, které působí ve svých regionech. Úřady práce mají působit jako služba zaměstnavatelům, kteří hledají nové zaměstnance a poskytovat jim informace o volných pracovních zdrojích. Zároveň úřady práce zprostředkovávají nové uplatnění pro uchazeče evidované na Úřadu práce na základě hlášení zaměstnavatelů o nových volných pracovních místech a požadavků na ně kladené.

Úřady práce zprostředkovávají zaměstnání bezplatně na celém území České republiky, ale touto činností se může také zabývat za úhradu jiná právnická či fyzická osoba (Zákon ČR č. 9/1191). Do evidence uchazečů o zaměstnání je zařazen občan, který není v pracovním poměru nebo obdobném stavu, nevykonává samostatnou výdělečnou činnost ani se nepřipravuje soustavně pro budoucí povolání. Z evidence může být uchazeč vyřazen v případě, že odmítne nastoupit do nabízeného zaměstnání bez patřičného odůvodnění nebo pro nespolupráci.

3.1. Hmotné zabezpečení

Nárok na hmotné zabezpečení má uchazeč o zaměstnání, který pracoval v posledních 3 letech minimálně 12 měsíců a není mu do 7 dnů od podání žádosti na ÚP zprostředkováno vhodné zaměstnání. Hmotné zabezpečení se poskytuje maximálně na dobu 6 měsíců a jeho výše je stanovena na základě průměrného čistého výdělku, kterého uchazeč dosáhl ve svém posledním zaměstnání a to ve výši 60% výdělku po dobu prvních tří měsíců a 50% po zbývající dobu. Hmotné zabezpečení se ovšem poskytuje nejvýše do částky odpovídající 1,5 násobku životního minima.

4. Aktivní politika zaměstnanosti

4.1. Vytváření společensky účelných pracovních míst

Za účelem zvýšení pracovních míst může ÚP zajistit nová pracovní místa pro evidované uchazeče. ÚP mohou uhradit úrok z úvěru, poskytnout návratnou finanční výpomoc nebo přímo poskytnout dotaci ve výši 50 tisíc na jedno pracovní místo. Tato dotace může být též poskytnuta uchazeči, který začne vykonávat samostatnou výdělečnou činnost.

4.2. Rekvalifikace

Podle potřeby trhu práce vyhotovují ÚP rekvalifikační programy, které napomáhají uchazečům zvýšit si své schopnosti pro získání nového zaměstnání. Rekvalifikace se provádí na základě písemné dohody uzavřené mezi uchazečem a územním ÚP, který mu nabídne zabezpečení rekvalifikace. Po dobu rekvalifikace má uchazeč nárok na 70 % průměrného měsíčního výdělku, kterého dosáhl v posledním zaměstnání.

4.3. Veřejně prospěšné práce

ÚP může na základě dohody mezi ním a obcí či zaměstnavatelem vytvořit takzvanou veřejně prospěšnou práci. Náklady na toto nové místo může ÚP hradit až do výše skutečných mzdových nákladů, které jsou vypláceny takto umístěným uchazečům.

4.4. Zřizování pracovních míst pro uchazeče se změněnou pracovní schopností

Podle zákona o zaměstnanosti je každý zaměstnavatel, který poskytuje práci více jak 20 zaměstnancům, přijmout 4,5% zaměstnanců, kteří jsou občany se změněnou pracovní schopností (ZPS) a 0,5% občanů ZPS s těžkým zdravotním postižením. ÚP může poskytnout příspěvek na vytvoření pracovního místa pro občany se ZPS do výše 50% prokazatelně vynaložených nákladů, maximálně však do výše 80 tisíc Kč. Dále ÚP může poskytnout příspěvek na uhrazení provozních nákladů chráněné dílny nebo pracoviště v částce 20 tisíc Kč ročně na zaměstnance se ZPS.

5. Celková situace okresu Mladá Boleslav

Okres mladá Boleslav se rozkládá v severní části bývalého Středočeského kraje na ploše 1059,3 km², což je řadí na 3. Místo v Středočeském kraji. Povrch okresu je převážně členitý. V severní části převládají nízké pahorkatiny, které jsou již součástí Českého ráje a v jižní části převládá rovinná krajina. Vzhledem k různorodému geologickému původu jsou v okrese půdní podmínky značně rozmanité. Výraznou převahu zde mají půdy středně těžké černozemního a hnědozemního typu. Dominantní řekou na tomto okresu je Jizera, jejíž délka na tomto území je přibližně 50 km. Okres má poměrně vysokou intenzitu dopravy, zejména silniční. Na 1 km čtvereční rozlohy okresu připadá přibližně 0,85 km silnice.

Množstvím exhalací se řadí Mladá Boleslav na 4. Místo ve Středočeském kraji a to díky silné koncentraci průmyslových podniků a z části též působení západních větrů, které přináší spad zplodin a emisí z mělnicka.

5.1. Demografický charakter okresu

Počtem obyvatel se řadí okres Mladá Boleslav na 37. místo v České republice. Podle údajů z okresní statistického úřadu, činil počet bydlícího obyvatelstva k 31.12.1995 112 326 osob. Ženy se na celkové populaci podílejí 51,4 %. Ve městech okresu bydlí přibližně 70 % obyvatel. Okresní město Mladá Boleslav dosáhlo k 31.12. 1995 44 807 osob, z toho bylo 21 566 mužů a 23 241 žen. Z těchto údajů vyplývá, že 40 % obyvatelstva má trvalý pobyt v okresním městě.

Okres Mladá Boleslav získal prvenství v počtu obcí ve středních Čechách - 122. V této oblasti také zaujímá první místo v počtu malých obcí, jedná se o obce, kde žije méně jak 200

obyvatel. Vzdělanostní struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva ukazuje, že podle sčítání lidu z roku 1995 byli nejvíce zastoupenou kategorií vyučení.

Dokončený stupeň školního vzdělání	Muži		Ženy		Celkem	
	1980	1991	1980	1991	1980	1991
Základní	23,2	14,5	40,5	24,8	31,3	19,4
Učňovské bez. Mat.	46,2	51,4	24,2	32,3	35,9	42,3
Učňovské s mat.	0,3	2,5	0,1	1,6	0,2	1,8
Odborné	6,5	3,6	9,8	5,3	8	4,1
Stř. všeob. vzděl.	2,3	2,6	4,1	5,9	3,1	4,2
Stř. odbor.	15,9	18	17,5	24,7	16,7	21,2
Vyšší vzdělání	0,2	0,1	0,1	0	0,2	0,1
Vysokoškolské	5,6	7,3	3,2	5,3	4,1	6,3
Bez. Školního vzděl.	0,1	0,1	6,1	0,1	0,1	0,1
Bez údajů o vzděl.	0,3	0,6	0,4	0,6	0,4	0,6

5.2. Ekonomická struktura okresu

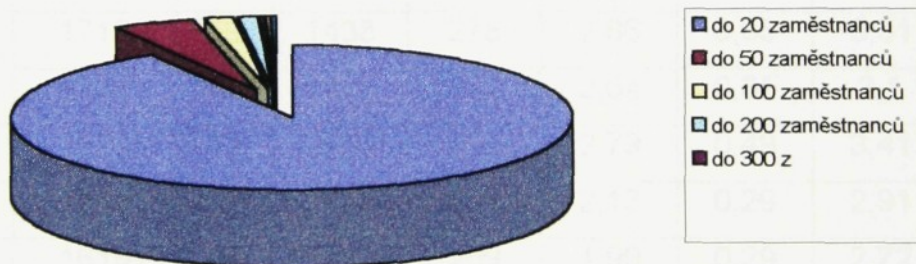
Průmysl je v okrese Mladá Boleslav vedoucím hospodářským odvětvím. To je dáno dominantní postavením podniku Škoda a.a.s. v celém regionu. Silné postavení automobilky vytváří pracovní příležitosti pro velkou část okresu. Kapitál, který je zde koncentrován, přitahuje další podnikatelské subjekty, kteří opět vytvářejí nová pracovní místa. V průmyslu je na tomto okrese zaměstnáno cca 40%. Průmyslové podniky a závody jsou soustředěny do čtyř hlavních středisek a to Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště, Benátky nad Jizerou a Bělá pod Bezdězem. Zhruba 3/4 celkového objemu průmyslové výroby v okrese připadá na strojírenské odvětví. Dalším rozhodujícími oblastmi ekonomických činností okresu jsou obchod, služby, stavebnictví, zemědělství, zdravotnictví a školství.

Svou daňovou výtěžností na obyvatele patří okres Mladá Boleslav mezi první v celé ČR.

Vyjíždka do zaměstnání

Mladé Boleslavi náleží prvenství ve Středočeském kraji jako oblasti s nejnižším pohybem pracovních sil. Jde o uzavřený okres z pohledu pohybu obyvatelstva za prací přes hranice okresu. Nízká intenzita vyjíždka za prací je ovlivněna tím, že ve srovnání s jinými okresy kraje je pohyb osob za prací minimalizován v důsledku velkého okresního města a současně soustředěním značného počtu pracovních příležitostí právě do tohoto centra.

Struktura podnikatelských subjektů

6. Stav a vývoj volných pracovních míst

Tabulka č. 2

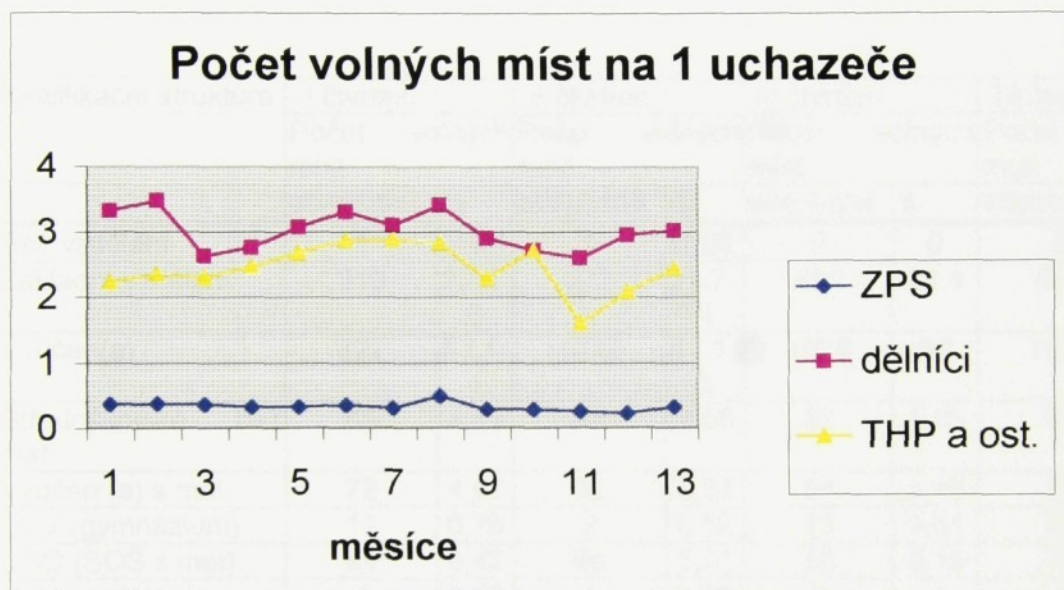
Měsíc	Počet volných míst			Počet volných míst na 1 uchazeče				
	Celkem	ZPS	dělníci	THP a ost.	celkem	ZPS	dělníci	THP a ost.
leden	1901	48	1629	272	2,65	0,36	3,32	2,23
únor	1967	48	1695	272	2,75	0,37	3,48	2,34
březen	1448	45	1188	260	2,16	0,36	2,63	2,3
duben	1510	41	1254	256	2,35	0,33	2,76	2,46
květen	1613	39	1345	268	2,69	0,33	3,07	2,68
červen	1716	39	1438	278	2,86	0,35	3,31	2,87
červenec	1734	40	1432	302	2,64	0,31	3,1	2,88
srpen	1823	58	1534	289	2,79	0,49	3,41	2,83
září	1714	39	1423	291	2,13	0,29	2,91	2,29
říjen	1615	36	1346	269	1,99	0,29	2,72	2,72
listopad	1558	35	1331	227	1,92	0,26	2,6	1,61
prosinec	1905	36	1597	308	2,27	0,23	2,96	2,08
Průměr	1709	42	1434	274	2,43	0,33	3,02	2,44

Jak vyplívá z tabulky č.2 bylo k 31.12. 1996 evidováno na UP 1 905 volných pracovních míst, v prosinci 1995 to bylo 1 694 volných pracovních míst.

Zatímco v prosinci 1995 připadalo na 1 uchazeče přibližně 2,41 volných pracovních míst, pak v prosinci 1996 to bylo 2,27. V průběhu prvního pololetí byla vysoká nabídka pracovních příležitostí v lednu a v únoru, v březnu klesala a od dubna do června se

rovnoměrně zvyšovala a v prosinci dosáhla hodnoty 1905, což je podobný stav jako na začátku roku 1996.

Volná pracovní místa nabízejí především podniky soukromé a akciové. Místa jsou především v odvětvích průmyslu, stavebnictví, služeb, zemědělství a zdravotnictví. Nejvíce pracovních míst je stále pro dělnické profese.

Měsíční průměr volných pracovních míst činil v roce 1996 v I. pololetí 1693 míst a ve druhém pololetí to bylo 1725. Během roku 1996 bylo v průměru měsíčně nabízeno 1434 dělnických míst, 274 míst pro THP a 42 míst pro občany se ZPS. Je třeba poukázat na trvalý nedostatek pracovního uplatnění pro tyto uchazeče se ZPS. Oproti roku 1995 se zvýšila nabídka pracovních uplatnění pro pracovníky THP.

Bez přihlédnutí k profesní skladbě připadalo v průměru na 1 uchazeče : dělníka 3,0 pracovních příležitostí, na 1 uchazeče THP 2,44 míst a nejmenší šance při získání nového pracovního místa měli uchazeči se ZPS, pouze 0,33 pracovních míst.

Nabídka volných pracovních míst převažovala pro řemeslníky, kvalifikované výrobce, zpracovatele a opraváře. Pro tyto profese bylo k dispozici přibližně 41 % všech nabízených míst.

Tab. č3. Kvalifikační struktura volných pracovních míst v roce 1996

Kvalifikační struktura	I.čtvrtletí		II.čtvrtletí		III.čtvrtletí		IV.čtvrtletí	
	Počet volných míst		Počet volných míst		Počet volných míst		Počet volných míst	
	absolutně	%	absolutně	%	absolutně	%	absolutně	%
Bez vzdělání	1	0,07	1	0,06	0	0	0	0
Základní vzdělání	319	22,03	373	21,74	401	23,4	645	33,86
Vyučen(a)	827	57,11	1049	61,13	1028	60	1011	53,07
Středoškolské bez mat.	65	4,49	44	2,56	32	1,85	34	1,79
Vyučen (a) s mat.	72	4,97	92	5,37	94	5,48	77	4,04
USV (gymnázium)	11	0,76	9	0,52	11	0,64	10	0,52
USO (SOŠ s mat)	93	6,42	86	5,01	89	5,19	76	4
Vyšší vzdělání	4	0,28	1	0,06	0	0	1	0,05
Vysokoškolské	56	3,87	61	3,55	59	3,44	51	2,67
Vědecká výchova	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	1448	100	1716	100	1714	100	1905	100

Podle kvalifikační struktury převládají pracovní místa pro vyučené, což činí přibližně 61 % ze všech nabízených volných míst.

Z volných míst pro THP převažují profese ekonomicko – technického zaměření, dále je zde mnoho pracovních míst pro zdravotní sestry a laborantky, lékaře, stavební techniky, mistry, agronomy a zootechniky. V dělnických profesích je zájem o zedníky a provozní dělnické

6.1. Nezaměstnanost

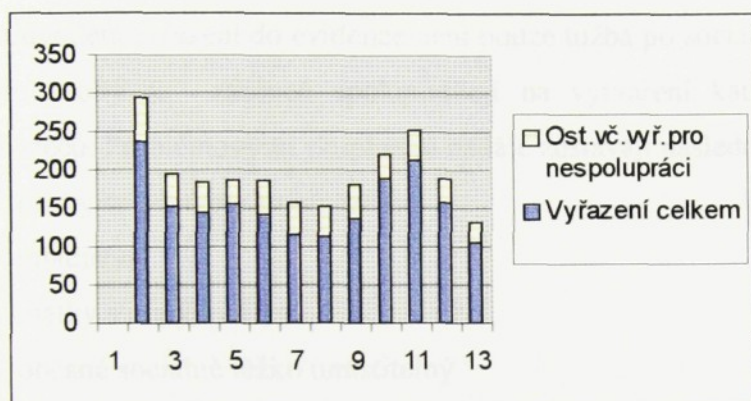
Během roku 1996 bylo na úřadě práce nově registrováno celkem 1997 uchazečů o zaměstnání. Jak vyplívá z tabulky č.4., bylo průměrně měsíčně nově evidováno 166 uchazečů, nárůst nově hlášených byl nejvyšší v lednu, v září a v říjnu (250,339 a 218 osob). V ostatních měsících počet nově hlášených uchazečů nepřesáhl 171 osob. Počet evidovaných nezaměstnaných činil k 31.12. 1996 837 osob, to je o 134 více než ve stejném období roku 1995 (703).

Tab. č.4. Počty uchazečů o práci v roce 1996

Měsíc	Nově hlášení	Vyřazení celkem	Umístění UP	umístění jinak	Ost. Vč. Vyřaz. Pro nespolupráci
Leden	250	236	138	38	60
Únor	151	152	67	43	42
Březen	99	146	54	53	39
Duben	129	155	80	43	32
Květen	98	143	60	39	44
Červen	118	117	48	28	41
Červenec	171	112	40	31	41
Srpen	134	138	57	38	43
Září	339	189	89	68	32
Říjen	218	212	112	59	41
Listopad	160	159	78	51	30
Prosinec	130	104	45	31	28
Celkem	1997	1863	868	522	473
Měsíční pr.	166	147	72	44	39

Ke zvýšení počtu nově hlášených uchazečů počátkem roku přispěl tradičně se opakující vliv ukončení pracovních smluv ke konci roku a v září a říjnu se počet nově zaregistrovaných zvyšuje převážně o uchazeče – absolventy. V září bylo v evidenci 151 absolventů a v říjnu 140. Oproti letům předchozím převládali výrazně absolventi středních škol.

Na trhu práce lze pozorovat větší pohyb pracovních sil oproti letům minulým. V roce

1995 bylo vyřazeno během měsíce v průměru 214 uchazečů, v roce 1996 to bylo 147.

Z celkového počtu uchazečů bylo z evidence během roku 1996 vyřazeno 1863 občanů, z toho přibližně 47 % bylo umístěno UP, 28 % bylo umístěno jinak a 25 % uchazečů bylo vyřazeno z ostatních důvodů, včetně uchazečů vyřazených pro nespolutrání.

Ve srovnání s rokem 1995 klesl v roce 1996 počet uchazečů, kteří byli evidováni na UP v souvislosti s ukončením pracovního poměru z organizačních důvodů. Pracovní poměry zaměstnanců jsou stále ve větší míře ukončovány dohodou mezi zaměstnancem z zaměstnavatelem. Pro zaměstnavatele je jednodušší řešit i případné porušování pracovní kázně zaměstnancem jeho odchodem po vzájemné dohodě. Z těchto důvodů tak ubývá uchazečů o zaměstnání, kterým není poskytnuto hmotné zabezpečení z důvodu ukončení zaměstnání pro neuspokojivé pracovní výsledky, pro porušování povinností, či z důvodu jejich opětovného ukončení zaměstnání bez vážných důvodů v posledních šesti měsících. Nejčastější důvody ukončení pracovního poměru jsou následující :

- nedostatečné finanční ohodnocení pracovníka
- omezené dojíždění do zaměstnání z důvodu rušení dopravních spojů
- špatné pracovní vztahy mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem
- z rodinných důvodů

- nedodržování pracovních právních vztahů

Z praxe oddělení zprostředkování je zřejmé, že určitý počet uchazečů využívá služeb UP opakovaně. Jedná se především o občany, kteří ukončili pracovní poměr u soukromníků. Další početnou skupinou tvoří ti uchazeči, kteří žádají o zařazení do evidence jen z důvodu návaznosti na sociální dávky vyplácené městskými úřady. V těchto případech se jedná o celé rodiny včetně mladistvích. Vzhledem k tomu, že se jedná převážně o problémové uchazeče, je velmi těžké nalézt jim vhodné pracovní uplatnění. UP má zde omezenou možnost dokázat, že důvodem zařazení do evidence není pouze tužba po sociálních dávkách a ne zájem o práci. Tyto osoby se zároveň spolupodílejí na vytváření kategorie dlouhodobě evidovaných uchazečů. Problémovými skupinami nadále zůstávají následující skupiny občanů:

- osoby se zdravotním omezením
- mladiství
- matky s malými dětmi
- občané sociálně těžko umístitelný
- těhotné ženy

Pro výše uvedené problémové skupiny je trvalý nedostatek vhodných pracovních míst a není o ně ze strany zaměstnavatelů zájem. U matek s malými dětmi je problém získat zaměstnání na jednu směnu a úplná absence míst se zkrácenou pracovní dobou, včetně obav zaměstnavatele z předpokládané časté nepřítomnosti na pracovišti z důvodu péče o dítě. Jako problémová skupina se poslední dobou rýsují uchazeči staří 45 a více let. U vyšší věkové kategorie je nárůst uchazečů ovlivněn těmi, kteří jsou na UP vedeni z důvodu splnění jedné z podmínek pro přiznání předčasného starobního důchodu.

Občané se ZPS tvoří z hlediska možnosti dalšího pracovního uplatnění trvale problémovou skupinu uchazečů o zaměstnání. Z dlouhodobé praxe je zřejmé, že mezi hlavní příčiny, které znemožňují jejich zapojení do pracovního poměru patří:

- zdravotní omezení, které u většiny z nich silně zužuje možnost získání vhodného zaměstnání
- trvalý nedostatek vhodných pracovních míst na trhu práce, který je výsledkem nezájmu zaměstnavatelů vytvářet takové pracovní podmínky, které by umožňovaly zaměstnání těchto občanů

- výše možného průměrného měsíčního příjmu z výdělečné činnosti, kterou může tento občan dosáhnout bez omezení částky vypláceného částečného invalidního důchodu, neboť základ pro výpočet tvoří u velké části invalidních občanů příjmy z předchozích let, které jsou v porovnání se současnými výdělky velmi nízké.

Celkově přetrvávají problémy s umisťováním uchazečů o zaměstnání z důvodu :

- omezování a zdražování dopravních spojů
- nárůstu uchazečů sociálně těžko umístitelných
- rozdílnost skladby volných pracovních míst a kvalifikační strukturou evidovaných uchazečů

6.2. Míra nezaměstnanosti

Vzhledem k poměrně dobré situaci největších zaměstnavatelů na okrese nepřesáhla evidovaná míra nezaměstnanosti na mladoboleslavsku hranici 1,5 %. Kromě největšího zaměstnavatele Škoda a.a.s. se na dobrém stavu trhu práce podílel i soukromý sektor, neboť právě u něj jsou vytvářena nová pracovní místa.

Tab.č.5. Míra nezaměstnanosti v okrese Mladá Boleslav v roce 1996

Měsíc	Počet uchazečů			Míra nezaměstnanosti	
	Celkem	Z toho ženy		Celková	žen
		abs.	%		
leden	717	490	68,34	1,29	1,86
únor	716	477	66,62	1,28	1,75
březen	669	447	66,82	1,2	1,7
duben	643	444	66,58	1,14	1,67
květen	598	413	69,06	1,06	1,56
červen	599	418	69,78	1,06	1,58
červenec	658	459	69,79	1,15	1,74
srpen	654	477	72,94	1,14	1,81
září	804	570	70,9	1,4	2,15

říjen	810	559	69,01	1,39	2,08
listopad	811	548	67,57	1,39	2,04
prosinec	837	553	66,07	1,44	20,6
Průměr	650	488	68,79	1,25	1,83

Nejvyšší míry nezaměstnanosti bylo dosaženo v prosinci (1,44%). V I. čtvrtletí dosahovala míra nezaměstnanosti hodnot mezi 1,2 % až 1,3 %, potom začala od dubna do srpna klesat na 1,14% a od září začala opět stoupat až na hodnotu 1,44 %.

Tab. č.6. Přehled nezaměstnanosti v regionech Mladé Boleslavi k 30.6. 1996

Název regionu	Ekon.akti v.	Počet evidovaných		Míra nezam.
		Celkem	Ženy	
Ml. Boleslav	37 350	496	334	1,81
Mn. Hradiště	9 783	141	97	2,19
Bělsko	3 386	51	32	1,65
Benátecko	5 935	109	85	1,81
Celkem	56 454	797	548	1,8

Míra nezaměstnanosti je na mladoboleslavsku poměrně rovnoměrná. Pouze v regionu Mnichova Hradiště překročila evidovaná míra nezaměstnanosti 2 %. V této oblasti je vyšší míra způsobena nedostatkem pracovních příležitostí pro obyvatele menších obcí (například Loukov a Jevina) a dojíždění do zaměstnání je pro obyvatele menších obcí je pro uchazeče nejenom nákladné. Ale při směnném provozu i problematické. Hlavní podíl nezaměstnaných této oblasti tvoří ženy s malými dětmi, které požadují práci na zkrácený úvazek, popřípadě jednosměnný provoz. Rovněž v oblasti Bělska a Benátecka tvoří problémovou skupinu ženy, respektive ženy s malými dětmi.

V oblastech s relativně vyšší mírou nezaměstnanosti je problémem nedostatek dostupných pracovních příležitostí a špatné dopravní spojení do zaměstnání hlavně při směnném provozu.

Tab. č.7. Vzdělanostní struktura uchazečů o práci v roce 1996

Kvalifikační struktura	I. Čtvrtletí		II. Čtvrtletí		III: čtvrtletí		IV. Čtvrtletí	
	Počet uchazečů		Počet uchazečů		Počet uchazečů		Počet uchazečů	
	celkem	ženy	celkem	ženy	celkem	ženy	celkem	ženy
Bez vzdělání	0	0	1	1	2	1	3	1
Základní vzdělání	315	207	297	209	313	219	346	224
Vyučen(a)	198	125	177	111	242	155	271	162
Středoškolské bez mat.	13	11	10	10	14	14	15	14
Vyučen (a) s mat.	28	18	21	15	22	18	14	11
USV (gymnázium)	29	25	17	15	34	28	31	28
USO (SOS s mat)	75	57	60	47	161	127	142	106
Vyšší vzdělání	0	0	1	1	0	0	1	1
Vysokoškolské	11	4	15	9	16	0	14	6
Vědecká výchova	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	669	447	599	418	804	562	837	553

Tato tabulka sleduje vzdělanostní strukturu uchazečů o zaměstnání a je z ní zřejmé, že nejvíce se na počtu uchazečů podílejí občané se základním vzděláním a to v průměru 44 %. Druhou nejvíce zastoupenou kategorií jsou vyučení, ti se podílí na celkovém počtu v měsíčním průměru 30 %. Nejmenší je podíl uchazečů vysokoškoláků, pouze 1,95 %. Tento stav odpovídá současné situaci na trhu práce, kde je požadována především kvalifikovaná pracovní síla, nabídka volných míst pro uchazeče se základním vzděláním je velmi omezená, jak bylo uvedeno v minulé kapitole.

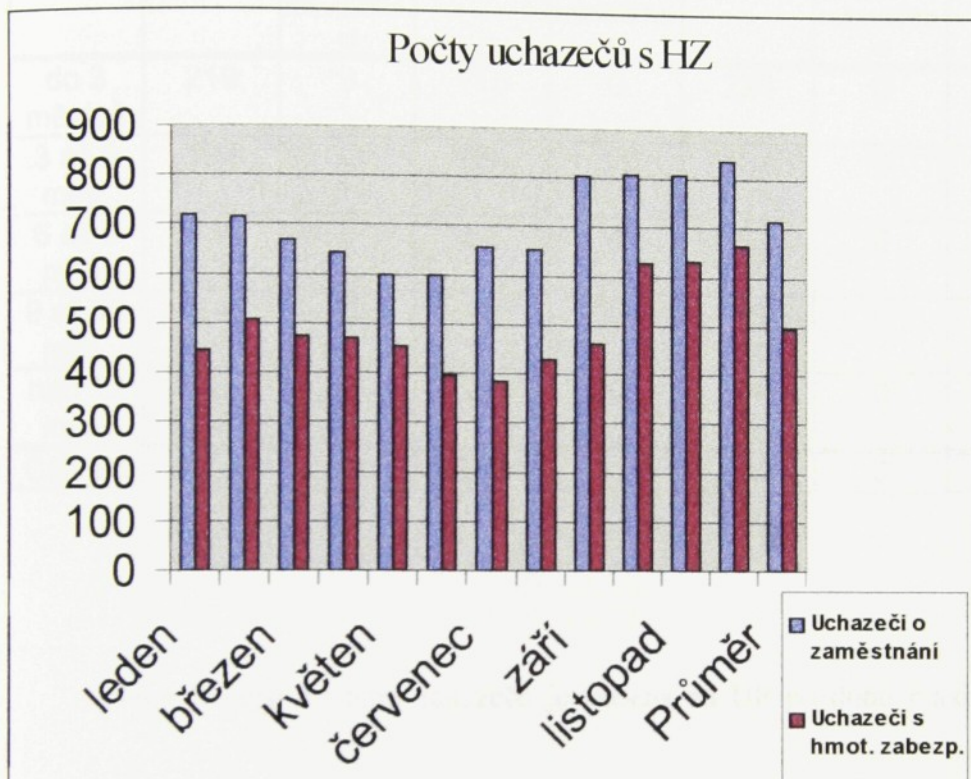
Zaměstnavatelé často uvádějí při nahlašování volných pracovních míst mnohem vyšší požadavky na pracovníka, protože všeobecně převládá nezájem o pracovní sílu se základním vzděláním.

Dalším faktorem, který významně ovlivňuje nezaměstnanost, je kromě vzdělání a pohlaví, věk uchazeče. Tabulka č.7 poskytuje přehled o věkové struktuře uchazečů.

Věková struktura	I.čtvrtletí		II.čtvrtletí		III.čtvrtletí		IV.čtvrtletí	
	Počet uchazečů		Počet uchazečů		Počet uchazečů		Počet uchazečů	
	Celkem	ženy	Celkem	ženy	Celkem	ženy	Celkem	ženy
do 19 let	93	57	69	49	172	131	138	97
20 - 24 let	86	53	59	36	104	70	107	64
25 - 29 let	81	63	80	64	99	78	108	83
30 - 34 let	80	56	64	48	65	53	82	66
35 - 39 let	63	42	60	39	71	48	82	54
40 - 44 let	82	52	87	62	105	75	110	68
45 - 49 let	82	62	96	72	103	74	102	69
50 - 54 let	64	51	56	39	68	35	82	45
55 - 59 let	37	10	27	8	16	5	25	6
nad 60 let	1	1	1	1	1	1	1	1
Celkem	669	447	599	418	804	570	837	553

Jak vyplývá z tabulky č.7., tak se na nezaměstnanosti nejvíce podíleli uchazeči ve věkové skupině 19 – 29 let a 40 – 49 let. Věková skupina uchazečů do 19 let , věková skupina 20 – 24 let a skupina 25 – 29 let, se na celkovém počtu nezaměstnaných podílely 15 %,12 % a 12,5 %. Jejich podíl je ve srovnání s rokem 1995 mírně klesající (v r. 1995 činil přibližně 15 %, 14 %, 12 %). V těchto skupinách jsou zahrnuty především matky s malými dětmi. Tato kategorie uchazeček má trvalé problémy s vhodným pracovním umístěním.

Další věkovou kategorií, která se začíná stále výrazněji podílet na celkovém počtu nezaměstnaných jsou uchazeči ve věkové kategorii 40 –44 let a 45 – 49 let. Jejich podíl na celkovém počtu nezaměstnaných je 13 % a 15 %. Tedy ve srovnání s rokem 1995 vzrůstající tendence (v r. 1995 11 % a 13 %). Tato věková kategorie má značné problémy se začleněním do pracovního prostředí, neboť zaměstnavatelé dávají většinou přednost mladším uchazečům z důvodů dlouhodobější perspektivy zaměstnání, předpokladu menšího zdravotního zatížení atd.

V prosinci 1995 pobíralo příspěvek 454 uchazečů, v prosinci roku 1996 665 uchazečů, což představuje 79 % všech evidovaných uchazečů. Kategorii uchazečů, kterým nebyl přiznán příspěvek před umístěním, tvoří uchazeči, kteří obdrželi odstupné od posledního zaměstnavatele nebo uchazeči nesplňující podmínku odpracování 12 měsíců v posledních třech letech (mladiství, ženy v domácnosti, fluktuanti), či uchazeči, jejich pracovní poměr u posledního zaměstnavatele byl ukončen pro jejich hrubé porušení pracovní kázně. Spadají sem uchazeči, kteří již vyčerpali celou podpůrnou dobu v předchozích zařazení do evidence.

Tab.č.8. Uchazeči s příspěvkem v roce 1996 podle délky nezaměstnanosti

Délka nezam.	I.čtvrtletí		II.čtvrtletí		III.čtvrtletí		IV.čtvrtletí	
	Uchazeči s příspěvkem		Uchazeči s příspěvkem		Uchazeči s příspěvkem		Uchazeči s příspěvkem	
	Celkem	V rekvalifika ci	Celkem	V rekvalifika ci	Celkem	V rekvalifika ci	Celkem	V rekvalifika ci
do 3 měsíců	219	9	115	0	223	0	299	0
3 až 6 měs.	134	32	184	11	134	0	234	12
6 až 9 měs.	79	5	57	4	69	0	75	0
9 až 12 měs.	14	0	13	0	16	0	28	0
nad 12 měs.	28	0	28	0	21	0	29	0
Celkem	474	46	397	15	463	0	665	12

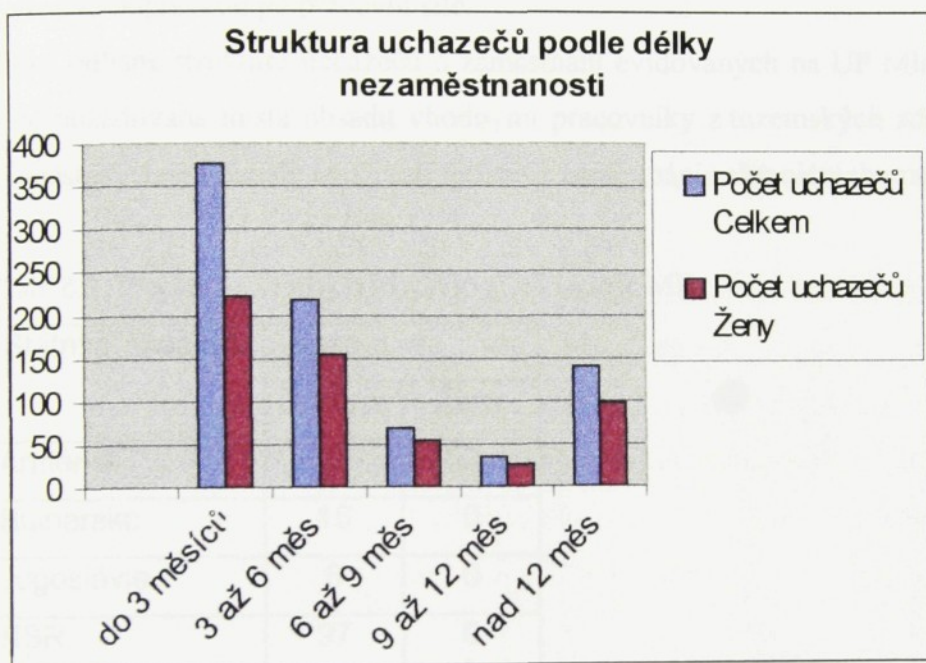
Nejpočetnější skupina uchazečů je vedena na UP po dobu maximálně 6- ti měsíců.

V tomto období se podaří UP uchazeče umístit v případě, splňuje-li požadavky zaměstnavatelů (zejména kvalifikační), má-li skutečně zájem o zaměstnání a nebrání-li mu např. rodinné důvody v zapojení do pracovního procesu nebo lze-li jasně určit důvody, které mu brání při zapojení do pracovního procesu – zdravotní důvody, dopravní spojení, rodinné poměry (malé děti), nedosažení plnoletosti, těžká sociální umístitelnost.

Největší počet uchazečů je veden na UP po dobu 3 měsíců, další nejpočetnější skupinou jsou uchazeči vedeni v evidenci UP 3 až 6 měsíců a dále potom uchazeči evidovaní nad dobu 12 měsíců. Dlouhodobá evidence (nad 12 měsíců) u většiny uchazečů není projevem jejich zájmu o práci, ale nutností být evidován z důvodu návaznosti na sociální dávky městských úřadů, výplaty rodinných přídatků, úhrady zdravotního pojištění, započítání doby evidence pro důchodové účely.

Počet uchazečů evidovaných nad 6 měsíců je ovlivněn několika skupinami občanů, kteří se dlouhodobě těžko umísťují do pracovního procesu :

- matky s malými dětmi
- občané sociálně těžko umístitelní
- mladiství
- osoby se změněnou pracovní schopností
- občané, kteří bydlí v okrajových oblastech okresu a nemají vhodné dopravní spojení do lokalit s pracovním uplatněním
- těhotné ženy

6.3. Cizinci na trhu práce na okrese Mladá Boleslav

V průběhu roku 1996 bylo UP evidováno celkem 4 890 rozhodnutí o povolení k zaměstnání, tj. více než v předchozím roce.

Tento vysoký počet cizinců působící na zdejším trhu práce svědčí o tom, že okres Mladá Boleslav se díky největším výrobním podnikům jako například Škoda a.a.s., Akuma a.s. a textilní podnik Tiba a.s., řadí do oblasti s vysoce rozvinutým průmyslem a z toho vyplývající vysokou poptávkou po pracovní síle.

Díky odlišné struktuře uchazečů o zaměstnání evidovaných na UP Mladá Boleslav se nedaří tato požadovaná místa obsadit vhodnými pracovníky z tuzemských zdrojů. Z tohoto důvodu zaměstnavatelé i nadále využívají možnost zaměstnání zahraničních pracovníků.

Tab. č.9. Přehled vybraných národností na okrese MB

Státní příslušnost	Celkem	
	Celkem	Ženy
Arménie	7	2
Bulharsko	15	0
Jugoslávie	6	0
NSR	97	0
Polsko	2 158	25
Rumunsko	12	2
Ukrajina	192	45

Struktura profesí zaměstnaných cizinců je v podstatě stejná jako v předchozích období. Převážná část cizinců je zaměstnáno ve výrobní sféře na dělnických místech. To se týká převážně polských státních příslušníků zaměstnaných v podniku Škoda a.a.s. na montážní, opravárenské a stavební práce. Další velkou skupinou cizinců zaměstnaných ve výrobním procesu zaujímají ukrajinští a ruští státní příslušníci, kteří nacházejí své uplatnění v podniku Akuma a.s. a v závodě Tiba a.s. v Josefově Dole.

Situace v zemědělství byla v roce obdobná jako v roce 1995. To znamená, že sezónní práce v rostlinné výrobě a celoroční práce v živočišné výrobě byly zajištěny převážně ukrajinskými státními příslušníky. Jejich počet se oproti loňskému roku nijak nezměnil.

7. Aktivní politika Úřadu práce

Jako podklad pro čerpání finančních prostředků na aktivní politiku zaměstnanosti byl pro rok 1996 „Program APZ“, který obsahoval dva způsoby financování forem aktivní politiky zaměstnanosti - volné čerpání a projektovou část. První část programu APZ počítala s financováním jednotlivých nástrojů aktivní politiky z volného čerpání, které bylo přiděleno MPSV SSZ pro rok 1996 v celkové výši 980 000 Kč, z toho 330 000 Kč bylo určeno na závazky z roku 1995. Podle programu APZ byly z této položky financovány rekvalifikace pro mladistvé, ale částečně i pro dospělé, byla zřizována nová pracovní místa pro absolventy a část VVP. Částka určená na nové aktivity z volného čerpání ve výši 650 000 Kč byla zcela vyčerpána.

Druhá část programu počítala s financováním nástrojů APZ cestou jednoho projektu s názvem „ŠANCE“ zaměřeného na osoby se zdravotním omezením, matky s malými dětmi a občany sociálně těžko umístitelné. V projektu byly použity nástroje APZ jako VPP, rekvalifikace, příspěvek na provoz chráněných dílen a na tvorbu nových pracovních příležitostí pro osoby se ZPS. Projekt APZ „ŠANCE“ počítal s celkovou účastí 117 osob při plánovaných nákladech 1 806 600 Kč. Celkem se zúčastnilo projektu 87 osob.

Tab.č.10 Vývoj v oblasti aktivní politiky zaměstnanosti v roce 1996

Měsíc	VPP		SUPM		Odborná praxe abs. a mlad.		Chráněné dílny a ZPS	
	Vytvoř. Místa	Umíst. Uchaz.	Vytvoř. Místa	Umíst. Uchaz.	Vytvoř. Místa	Umíst. Uchaz.	celkem od p. roku	
	Stav u kon.m ěs.	Stav u kon.m ěs.	Stav u kon.m ěs.	Stav u kon.m ěs.	Stav u kon.m ěs.	Stav u kon.m ěs.	Vytvoř. Místa	Umíst. Uchaz.
leden	22	9	13	13	2	2	0	0
únor	31	11	8	8	3	3	0	0
březen	31	11	1	1	3	3	0	0
duben	32	17	2	2	3	3	5	5
květen	32	17	2	2	3	3	5	5

červen	32	15	2	2	4	4	5	5
Červenec	32	17	2	2	5	5	5	5
srpen	32	16	2	2	4	4	5	5
září	32	17	2	2	4	4	5	5
říjen	32	17	2	2	3	3	15	15
listopad	0	17	2	2	3	3	15	15
prosinec	0	0	2	2	2	2	15	15
průměr	26	17	3	3	3	3	6	6

7.1. Vytváření společenských účelných pracovních míst

Vzhledem k široké nabídce volných pracovních míst na trhu práce nebylo v programu APZ uvažováno o zřizování společenských účelných pracovních míst. Přesto bylo vytvořeno jedno místo SVC (prodej smíšeného zboží) s příspěvkem 20 000 Kč pro osobu se ZPS.

7.2. Veřejně prospěšné práce

Dle programu APZ bylo v roce 1996 převážně v první polovině roku dohodami o VPP vytvořeno celkem 32 pracovních míst, z kterých k 30.11. 1996 bylo obsazeno celkem 25. Na tato místa UP finančně přispěl z prostředků určených na APZ celkovou částkou 515 856 Kč.

7.3. Místa pro absolventy škol a mladistvé

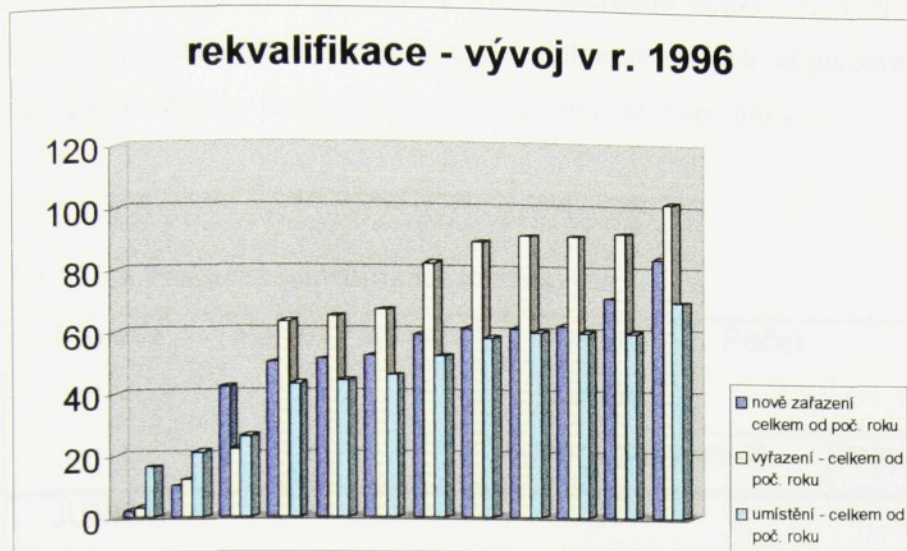
V průběhu roku 1996 bylo UP celkem vytvořeno 6 míst pro absolventy škol, avšak zrealizovány byly pouze 4 (viz tab. č.10). Z prostředků APZ bylo na tyto aktivity vyčerpáno celkem 174 050 Kč včetně závazků z roku 1995.

7.4. Podpora vytváření pracovních míst pro občany se ZPS

K 31. Prosinci 1996 bylo evidováno na UP v Mladé Boleslavi 160 uchazečů o zaměstnání se změněnou pracovní schopností, z toho 137 s nárokem na hmotné zabezpečení a 126 pobíralo ČID. V porovnání s prosincem 1995 vzrostl počet evidovaných uchazečů se ZPS téměř o 15 % - v prosinci 1995 činil počet uchazečů se ZPS 119. Podíl uchazečů se ZPS na celkovém počtu uchazečů činí 20 % ! Zároveň se mění též struktura uchazečů se ZPS – jsou to převážně starší občané s nižší kvalifikací, kteří pobírali i 10- 15 let invalidní důchod a nyní je jejich zdravotní stav přehodnocen a přiznán částečný invalidní důchod. V průběhu roku 1996 bylo z důvodu přehodnocení plného invalidního důchodu zařazeno do evidence 55 občanů. Tyto osoby se velice obtížně umisťují neboť zaměstnavatelé o ně projevují minimální zájem. Starší občané, kteří pobírali důchod dlouhou dobu, svému zdravotnímu omezení již v přizpůsobili svůj způsob života, jejich odborná praxe byla dlouhodobě zanedbávána z důvodu výpadku z pracovního procesu a jak vyplývá z pohovorů s těmito uchazeči, tak je přehodnocení jejich zdravotního stavu velice nemile překvapilo, většinou nejsou schopni se s novou životní situací vyrovnat a bohužel ani nemají konkrétní představu o svém dalším uplatnění na trhu práce. Při vyhledávání nového zaměstnání nevyvíjejí žádnou vlastní aktivitu. Ve sledovaném roce 1996 se zaevidovalo celkem 226 občanů se ZPS a následně umístěno do pracovního procesu bylo UP 75 občanů, z toho 10 uchazečů do chráněné dílny DOBA Bakov n. Jizerou , dalších 10 do chráněné dílny TOPA Mladá Boleslav.

K 31. prosinci byla nabídka volných pracovních míst pro osoby se ZPS následující : 1 uklízečka, 2 pomocní dělníci, 1 skladový dělník, 1 elektrikář, 1 sazeč v tiskárně, ostatní jsou místa lékařů, zdravotní sestry a farmaceutický laboranti – celkem 37 pracovních příležitostí, ovšem se speciální kvalifikací.

7.5. Rekvalifikace

Celkový počet dospělých občanů zaregistrovaných v roce 1996 činil 63 osob, z toho je 12 mužů a 4 osoby se ZPS. Počet umístěných je 63 % . Vzhledem k tomu, že někteří uchazeči končili rekvalifikační kurz v měsíci prosinci a na základě sledování umístění rekvalifikantů roku 1995 v závislosti na čase v průběhu roku 1996, je zde předpoklad nárůstu této hodnoty.

Tab. č. 12 Rekvalifikační kurzy pro dospělé

Profese	Náklady Kč/uch.	Časový rozsah	Počet			Umístění
			muži	ženy	ZPS	
JUNIOR						
podnik. Minimum	9 248	5 měsíců	-	9	0	9
VOLNÉ ČERPÁNÍ						
zákl. obsluhy PC	2 770	80 hod	7	32	4	28
Pedikúra	5 800	160 hod	-	1	-	1
ŠANCE						
účetnictví na PC	2 655	140 hod	-	1	-	1
Podvojně účetnictví	2 655	120 hod	1	6	7	6
kuchař- číšník	5 800	480 hod	1	-	1	1
svářeč Z -EI	7 973	215 hod	1	-	1	1
svářeč Z -GI	9 810	215 hod	1	-	1	
svářeč Z -MI	7 114	159 hod	1	-	1	1
Účetnictví	4 450	150 hod	-	2	2	1

Vynaložené finanční prostředky na rekvalifikaci dospělých činí 232 559,60 Kč. Z plánovaného rozpočtu 318 tisíc bylo vyčerpáno pouze 73,14 % . Důvodem nedočerpání bylo omezení uzavírání rekvalifikačních dohod dospělých od poloviny roku s tím, že ušetřené finanční prostředky byly použity na vytvoření chráněné dílny.

Tab. č. 13. Praktická rekvalifikace mladistvých

Profese	Náklady Kč/uch.	Časový rozsah Teorie a praxe	Počet			Umístění
			muži	ženy	ZPS	
JUNIOR						
stavební dělník	10 096	95 + 530	2	-	-	2
řezník - uzenář	10 900	120 + 686	3	1	-	4
zedník	9 596	120 + 610	3	-	-	3
zaučený prodavač	10 937	120 + 610	1	6	-	7
VOLNÉ ČERPÁNÍ						
zedník	9 596	120 + 610	4	-	-	4
zaučený prodavač	10 937	120 + 610	2	3	2	4
strojírenský dělník	9 665	112 + 609	5	-	-	5
ŠANCE						
zedník	11 800	100 + 630	3	-	-	-----
zaučený prodavač	10 000	120 + 610	4	3	-	-----
stavební dělník	11 800	100 + 630	2	-	-	-----

V případě praktické rekvalifikace mladistvých ukončilo rekvalifikaci celkem 30 mladistvých uchazečů, z toho 10 dívek a 2 osoby se ZPS. Kromě jednoho chlapce se ZPS byli všichni

rekvalifikanti umístění bezprostředně po ukončení kurzu. Po nějaké době se 3 rekvalifikanti vrátili do evidence. Celkový počet umístěných je tedy 26,

Což představuje úspěšnost z hlediska umístitelnosti 86,7 %. Podle projektu ŠANCE zahájilo v závěru roku praktické rekvalifikační kurzy s ukončením v roce 1997 celkem 12 mladistvých.

Vynaložené finanční prostředky na praktické rekvalifikace mladistvých činily 98 % z plánovaného počtu.

Tab. č.14.

Celkový počet	Počet umístěných rekvalifikantů	Úspěšnost
93	66	71%

8. Uplatnění absolventů na trhu práce

Absolventi technických oborů se uplatnili díky firmě Škoda a.a.s. a i nadále zde mají dobrou možnost získat perspektivní zaměstnání. Současný trh na okrese Mladá Boleslav dlouhodobě požaduje především kvalifikované dělnické profese. Určité problémy byly a nadále přetrvávají s vyučenými kadeřnicemi a kosmetičkami a to hlavně vzhledem k věku vyučených – 17 let. Tento problém bude odstraněn přechodem na devítiletou docházku, ke které už došlo. Ne zcela vhodnou školou pro budoucí uplatnění se ukazují různé rodinné školy.

K 31.12. 1996 evidoval UP v Mladé Boleslavi celkem 150 absolventů včetně 50 mladistvých. Mladiství uchazeči bez kvalifikace nemají uplatnění na trhu práce. Pro tuto skupinu je jediným možným řešením rekvalifikace. Ze 30 rekvalifikantů v roce 1996 bylo bezprostředně po skončení kurzu zaměstnáno 29, což je 96,6 %. Po nějaké době se tři mladiství vrátili z různých důvodů do evidence nezaměstnaných, takže procento úspěšnosti z hlediska umístění se snížilo na 86,7 %. Problém uplatnění ostatních absolventů nespočívá tak ani tak v kvalifikaci, jako v absenci potřebné praxe v oboru.

Největší nárůst uchazečů z řad absolventů byl zaznamenán od měsíce září 1996. Tento stav je ovlivněn jako každoročně skutečností, že v minulém roce končili ve větším rozsahu absolventi středních integrovaných či rodinných škol, jak státních tak soukromých, kteří si v porovnání s absolventy jiných středních škol nacházeli zaměstnání s většími obtížemi.

Tito absolventi výrazně ovlivnili strukturu evidovaných uchazečů, protože do evidence byl zařazen větší počet absolventek rodinných, integrovaných a zdravotních škol. Většina děvčat požaduje s přihlédnutím k dosažené maturitě pouze středoškolská místa a k nabídce míst pro vyučené se staví odmítavě.

V současné době existuje jen velice málo zaměstnavatelů, kteří by byli ochotni přijmout do pracovního poměru uchazeče absolventa bez praxe v oboru, kterou ale tyto uchazeči nemohou tuto podmínku splňovat.

9. Návrhy na možné řešení problému nezaměstnanosti na mladoboleslavsku

Okres mladá Boleslav patří k nejméně problémovým lokalitám naší republiky, co se týká nezaměstnanosti. Tohoto stavu je dosaženo přítomností podniku Škoda a.a.s. a jeho zatím úspěšného výrobního programu. Přesto se zde objevují problémové skupiny, na něž je potřeba se zaměřit. Mezi ně patří :

- mladiství uchazeči
- nekvalifikovaní uchazeči
- ženy s malými dětmi
- uchazeči s jednostrannou kvalifikací
- občané se ZPS
- společensky obtížně přizpůsobiví občané

Matky s malými dětmi

Jako jedno z možných řešení pro tyto matky bych viděl možnost, pokusit se získat pro ně zaměstnání na jednu směnu a pokud možno na zkrácený pracovní úvazek. Při hledání vhodného místa pro tyto uchazečky, by UP měl vytipovat vhodné kandidátky s odpovídající a ve spolupráci se zaměstnavateli by jim mohl nabídnout vhodné pracovní zařazení. Myslím., že nejideálnější by bylo uplatnění těchto uchazeček v menších firmách, kde by mohly vykonávat nějakou administrativní činnost. Pro tyto uchazečky by bylo též vhodné zprostředkování domácích prací (například účetnictví).

Mladiství uchazeči

Problém této skupiny spočívá v absenci potřebné praxe v oboru nebo nedostatečná kvalifikace. Zde bych pokračoval v zatím úspěšných rekvalifikacích, ale více bych se zaměřil na umožnění získání kvalifikace, jejíž nabídka na tomto trhu práce je omezená nebo zcela chybí. Pokusil bych se iniciovat tlak na zrušení rodinných škol na mladoboleslavsku nebo aspoň na změnu jejich zaměření, neboť jejich absolventky velice obtížně nacházejí uplatnění na zdejším trhu práce.

Občané se ZPS

Tito uchazeči se podílí značným dílem na celkovém počtu nezaměstnaných na mladoboleslavsku. Pro jejich lepší možnost získat pracovní uplatnění na trhu práce bych zřídil na UP odborného konzultanta, který by jim pomáhal se získáním nového pracovního místa, neboť pro tento krok řada těchto občanů potřebuje odbornou pomoc. Mělo by se jednat o člověka s kvalifikací psychologa. Dále bych více zintenzívil kontrolu podniků s větším počtem zaměstnanců, zda zaměstnávají zákonem předepsaný počet občanů se ZPS.

Společensky obtížně přizpůsobivý občané

Tito uchazeči představují neobyčejně náročně umístitelné uchazeče. Bohužel se převážně jedná o občany rómského etnika, jímž jejichž životní styl nezádává příčinu ke snaze uplatnit se aktivně na trhu práce. Jedná se o celý komplex problémů, k jejichž překonávání bude potřeba delší časový horizont. V zásadě jde o povzbuzení motivace pro tyto spoluobčany. Toho může být dosaženo změnou legislativy o poskytování sociálních dávek a snažit se tyto občany zaměstnávat například u občanů rómského národnosti legálně podnikajících – např. ve stavebnictví. Na tyto občany je potřeba se již zaměřit po dobu studia a snažit se je motivovat k dosažení lepší kvalifikace nebo aspoň nějaké.

Nekvalifikovaní uchazeči

Pro tuto skupinu vidím jedno z možných řešení v poskytování rekvalifikací.

10. Závěr

Jak bylo uvedeno v minulé kapitole, okres Mladá Boleslav patří mezi nejméně problémové okresy v České republice co se týče nezaměstnanosti. Dokonce k zabezpečení pracovního procesu v některých podnicích na okrese musí být využíváno pracovní síly ze zahraničí (Škoda a.a.s.). To je způsobeno nedostatečnou kapacitou kvalifikovaných dělníků.

Průměrná míra nezaměstnanosti za rok 1996 byla 1,25 %, což je hluboko pod celorepublikovým průměrem. Za celý rok nepřekročila hranici 1,5 %. Tohoto stavu bylo a je dosahováno díky přítomnosti firmy Škoda a.a.s., která zatím díky úspěšnému výrobnímu programu nepropouští své zaměstnance a ještě nové přibírá. Z dobré situace této firmy zatím profituje celý okres, na němž se úspěšně rozvíjejí podniky spolupracující s firmou Škoda a.a.s.

V průměru připadalo v roce 1996 na 1 uchazeče dělníka 3,0 pracovních příležitostí, na 1 uchazeče THP 2,44 míst a zcela nejmenší šanci na umístění občané se ZPS, na něž připadá pouze 0,33míst. Nejproblémovější uchazeči jsou ve věku 20 – 29 let. Pro tyto uchazeče se nabízí možnost využití rekvalifikačních programů organizovaných UP. Jejich úspěšnost za rok 1996 byla 87 %.

Ani v roce 1997 se nepředpokládá výrazný vzestup nezaměstnanosti na okrese Mladá Boleslav, z důvodu dobré pozice automobilky. Lze říci, že na tomto okrese existuje z převážné míry pouze frikční nezaměstnanost.

Seznam použité literatury

Zákon č.1 / 1991 Sb., o zaměstnanosti

Zákon ČNR č. 9 / 1991 Sb., o zaměstnanosti a působení orgánů ČR na úseku zaměstnanosti

Vyhláška MPSV ČR č. 21 / 1991 Sb. , o bližších podmínkách zabezpečování rekvalifikace uchazečů o zaměstnání a zaměstnanců

Vyhláška MPSV ČR č.314 / 1993 Sb., kterou se stanoví podrobnosti zřizování společensky účelných pracovních míst a vytváření veřejně prospěšné práce

Nařízení vlády ČR č. 384 / 1991 Sb., o stanovení povinného podílu občanů se změněnou pracovní schopností na celkovém počtu zaměstnanců zaměstnavatele

Stýblo J : Personální management , 1. Vydání, Praha 1993

Mareš : Nezaměstnanost jako sociální problém

Paul Samuelson a William D. Nordhaus, Ekonomie, Praha 1992

Interní materiály ÚP Mladá Boleslav

Ralsko

KRAJ STŘEDOČESKÝ

